

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

ISSN 2307-3179 (Print)

ВІСНИК АГРАРНОЇ ІСТОРІЇ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Випуск 43-44

Київ – 2023

**ВІСНИК
АГРАРНОЇ
ІСТОРІЇ**

43-44'2023

Науковий журнал

Редакційна колегія:

М.А. Журба (*головний редактор*),
В.А. Вергунов, В.О. Доценко,
М.П. Жолоб, І.А. Коляда, С.С. Падалка,
О.В. Потильчак, В. Сукарев

**BULLETIN OF
AGRARIAN
HISTORY**

Editorial Board Members:

Zhurba M. (*Editor-in-chief*),
Dotsenko V., Koliada I.,
Padalka S., Potylchak O., Sukarev V.,
Vergunov V., Zholob M.

43-44'2023

Scientific journal

УДК 94:63(100)

В 53

DOI: 10.31392/VAN-2023.43-44

Засновники:

- Український державний університет імені Михайла Драгоманова
- Національний університет біоресурсів і природокористування України
- Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України

*Свідоцтво про державну реєстрацію:
КВ № 19525 – 9325 Р від 13.11.2012 р.*

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 894 від 10.10.2022 р. журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») з історичних наук (спеціальність 032 історія та археологія)

Журнал індексується в міжнародній наукометричній базі Google Scholar

Офіційна інтернет-сторінка видання:
<https://agrarian-history.com.ua>

Адміністратор сайту:

С. Діхтяр

Адреса редколегії:

03037, м. Київ,
вул. Освіти, 6, каб. 16
тел.: (044) 520-12-05;
e-mail: zholobb@gmail.com

Друкується за рішенням:

Вченої ради історичного факультету
УДУ імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 28.06.2023 р.)

Підп. до друку 29.06.2023

Формат 70 x 108 1/16.

Папір офсет. Друк. різогр.

Ум. автор. арк.: 28,5

Наклад 50 прим.

Друк: ТОВ «ТВОРИ»

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, імен та інших відомостей.

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!

САГУН БОГДАН АНДРІЙОВИЧ
(13 жовтня 1996 р., Київ –
26 червня 2022 р.,
с. Золотарівка під
Лисичанськом)

Полум'яний Патріот своєї Батьківщини. Щиро любив Україну. Був закоханий в своє рідне місто Київ. Лейтенант Збройних сил України. Командир мінометного взводу. Не маючи бойового досвіду, з першого дня рашистської агресії свідомо став на захист Києва та неньки-України.

Народився Богдан 13.10.1996 р., в Києві, в родині офіцера ЗСУ. Мама – Сагун Олександра Юріївна, тато – Сагун Андрій Вікторович.

З дитинства Богдан був кмітливим та наполегливим, «добрим, серйозним, обов'язковим» (Ольга Арещенко) та відповідальним

хлопчиком («до всіх доручень ставився дуже відповідально» (Олександра Сагун)). Virізнявся багатою уявою та фантазією («був великим фантазером і мрійником» (Олександра Сагун)); «страшенно любив, щоб йому читали нові казки» (Андрій Сагун).

Він завжди прагнув до самопізнання і саморозвитку. Ставивши будь-яку мету, завжди прагнув її досягнути. Так, у 5 років навчився читати, щоб самостійно опанувати цікаві книги. Найбільший інтерес у нього викликали книги з історії України.

Великий вплив на формування особистості та рис характеру Богдана Сагуна справили як батьки, так і бабуся Оля – Арещенко Ольга Іванівна (мама Богданової мами). Мама навчала сина зваженості у прийнятті рішень, бути кмітливим за різних обставин. Тато вчив наполегливості, бути сміливим, витривалості, долати труднощі. Бабуся Оля привчала Богдана, на рівні з іншими своїми онуками, до чіткого дотримання режиму дня та здорового способу життя, привчаючи їх приділяти належну увагу своєму здоров'ю. Дякуючи бабусі Олі, Богдан у майбутньому з легкістю міг планувати свої справи.

З бабусею Олею у Богдана склалися досить довірливі стосунки. Вона була його цікавим співрозмовником у дитинстві, порадиником у шкільному віці, тренером у танцях, товаришем – вболівальником за улюблений київський футбольний клуб «Динамо», авторитетом у життєвих обставинах. До останніх днів свого життя Богдан високо шанував свою бабусю Олю, людину різносторонніх захоплень і зважених

оцінок та поглядів. «Нам із Богданом завжди було про що поговорити та посперечатися. Онук завжди був цікавим співрозмовником» (Ольга Арещенко).

Упродовж 2003 – 2014 рр. Богдан навчається ЗЗСО №70 міста Києва, улюбленого і рідного міста. Серед друзів та товаришів мав повагу та довіру, вирізняючись «товариськістю у спілкуванні з однолітками», який усі конфлікти прагнув «вирішувати без бійок» (Надія Гурковська). Учень Богдан Сагун вчителям та одноліткам підлітком запам'ятався зі «спокійною вдачею і якоюсь внутрішньою шляхетністю, щирим, відкритим хлопчиною з чуйним, добрим серцем» (Надія Гурковська), «завжди усміхненим, наполегливим, дорослим не по віку. Було в ньому щось таке, що вирізняло серед інших» (Анна Макарова).

Серед однолітків виділявся лідерськими здібностями та самостійністю вчинків: «Він старався вчитися, щоб бути знаючим і вмільм. А ще завжди прагнув виявити самостійність» (Надія Гурковська). Був чесним справедливим та прямолінійним. «Він завжди знав до чого прагне та хто для нього найдорожчий у світі, знав, що таке справедливість і гідність» (Анна Макарова), «у свої 17 років він точно знав на якому боці правда і ладен був боротися за справедливість» (Ольга Арещенко); «завжди був за правду, добрим і водночас справедливим, прикладом для інших. Ніколи не відмовляв у допомозі, а ще був прекрасним другом» (Марія Войтенко).

Завжди аргументовано відстоював свої погляди. Учень – слова: «Одного разу дав слово дівчині і навчився бальним танцям» (Надія Гурковська).

Богдана Сагуна, як школяра вирізняв урізноманітнений світ захоплень: «Він займався всім на світі. Бально-спортивні танці, капуейро, самбо, Юн-ПРЕС (журналістика), бокс, грав у футбол, навчився грати на гітарі» (Олександра Сагун). У всіх цих захопленнях прагнув досягти максимальних цілей та висот. Займаючись бально-спортивними танцями, до занять якими ставився досить відповідально та серйозно, (Альона Орлова, Ольга Арещенко), зі своєю партнеркою Альоною Орловою отримували кубки та медалі, посідаючи призові місця на різноманітних всеукраїнських кваліфікаційного рівня змаганнях та конкурсах: 7.11.2004 г. Змагання зі спортивних танців «У колі друзів». Вікова категорія – «Ювенали 1 – Початківці». IV місце; 11.12.2004 р. Відкриті змагання зі спортивного танцю «Сніжний вальс» Управління по фізичній культурі і спорту КМДА. Вікова категорія – «Ювенали 1 – Початківці». I місце срібного фіналу; 2005 р. Фестиваль бального танцю «У колі друзів» Ліги танцю України ХТС «Lina-danc». II місце золотого фіналу; 26.02.2005 р. Всеукраїнські відкриті класифікаційні змагання зі спортивного бального танцю «Прем'єра 2005». Головне управління освіти і науки виконавчого органу КМДА. Спілка громадських організацій спортивного танцю України. Київський Палац дітей та юнацтва. Ансамбль спортивного танцю «Фаворит». Вікова категорія – «Ювенали 1 – Початківці». 3 місце з програми 4-ьох танців; 27.02.2005 р. Відкрита першість осередку спортивних бальних танців «Selestina». Ліга танцю України. Ліга танцю м. Києва. Вікова категорія – «Ювенали 1 – Початківці». 1 місце; 19.03.2005 р. Відкриті змагання зі спортивного танцю «Фієста збирає друзів». Вікова категорія – «Ювенали 1 – Початківці». 2 місце золотого фіналу; червень 2005. Відкритий турнір зі спортивного бального танцю «Кубок Серпантину-2005». 1 місце; 26-27.11.2005 р. Всеукраїнські класифікаційні змагання зі спортивного танцю «Ритми листопаду 2005». Вікова категорія – «Ювенали 1 – Е». 6 місце; 2006 р. Конкурс спортивного

бального танцю «Кубок Тренера – 2006» від Центру вчителів бального спортивного танцю м. Києва. Вікова категорія – «Ювенали 2 – Е». 4 місце.

Своїй партнерці по спортивно-бальним танцям він запам'ятався «життєрадісним, енергійним, завжди позитивно налаштованим, з прекрасним чуттям гумору, комунікабельним, дуже здібним, рішучим, дисциплінованим, організованим підлітком, що завжди міг тримати себе у руках, бути стриманим та швидко орієнтуватися у ситуації, швидко реагуючи на зміну умов чи обставин. Був щедрим, добрим, готовим завжди і безкорисливо прийти на допомогу. Підліток і юнак широких поглядів та різноманітних інтересів. Відкритий і щирий. Легкого характеру та вдачі» (Альона Орлова).

Для керівника гуртка та товаришів - гуртківців гуртка «Радіожурналіст» Інформаційно-творчого агенства «ЮН-ПРЕС» Київського Палацу дітей та юнацтва (м. Києва) Богдан Сагун «щирість і відвага нашої не лише маленької групи, а всієї України... серйозний і зосереджений завжди усміхнений юнак, що уже набував позиції, постійно чимось займався та цікавився, відвідував гурток журналістики, займався спортом, захоплювався футболом, багато читав та знав про історію та право України, круто грав на гітарі... щирий і відкритий, що не боявся помилок, вірний і надійний друг, мужній, але такий тендітний, чемний, з відкритим серцем джентльмен, що зазвичай приносив квіти...Один з найкращих...» (Юлія Скорогобач, Інга Омельчук, Лілія Хльосткіна, Анна Винокурова, Тома Драгуновська, Людмила Тягнирядно, Альона Шевчук, Микита Ковальчук, Олександр Кучер).

2014 р. гуртківець «ЮН-ПРЕС» Київського Палацу дітей та юнацтва (м. Києва) Богдан Сагун підготував науково-дослідницьку роботу на тему: «Жовта преса та фейковий матеріал сьогодення» (педагогічний керівник: Скорогобач Ю.), взявши у часті у II –му (міському) етапові Всеукраїнського конкурсу науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України, посівши III-є місце в секції «Журналістика» (загальна кількість балів – 79,5), (диплом № 706, наказ Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Київської державної адміністрації № 185 від 27.03.2014 р.).

Займався тайландським боксом «Муей-тай», брав участь в змаганнях та займав призові місця: 1-е місце відкрита першість Деснянського району м. Києва (2014 р.); 1-е місце у Всеукраїнському турнірі «Кубок Київщини» у ваговій категорії 67 кг, 1996 р. н. (2015 р.). Богдан «запам'ятався як максимально працездатний і наполегливий юнак, як молода людина, що не відмовлялася від тяжкої праці, заради досягнення успішного кінцевого результату» (тренер з боксу Віталій, клуб «АтлетіКо»).

Дуже захоплювався футболом. За спогадами татка, А. Сагуна, це було родинним захопленням: спільно відвідувати матчі, обговорювати стратегію гри улюбленого київського «Динамо». Згодом Богдан став активним учасником київського фан-клубу «Динамо». З улюбленим клубом він їздив на виїзні матчі. З 2014 р. щорічно брав участь у «Марші єдності» ультрас, усіх фан-клубів України. «Міг годинами говорити та сперечатися про футбол. І сам дуже любив грати у футбол. Уже дорослими, закінчивши школу, знаходив час пограти у футбол на шкільному стадіоні» (Олександра Сагун).

Успішно склавши ЗНО (українська мова – 179 балів, історія України – 190 балів, 155 балів, атестат – 48 балів), отримавши запрошення на навчання до ряду престижних університетів України, обрав столичний ВНЗ і у період з 2014 р. по 2018 р.

навчався у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова, здобувши вищу освіту освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю «Історія. Середня освіта», спеціалізація «вчитель історії та суспільствознавства». У пам'яті своїх однокурсників та викладачів Богдан Сагун полишається юнаком, якого «не можна було не помітити... який завжди був усміхненим та заряджав оптимізмом і позитивним настроєм... життєрадісним, впевненим у собі, який вмів розрадити будь-кого і надихнути до нової діяльності, душа компанії, не відмовляв у допомозі та завжди був готовий підтримати у скрутній ситуації... що мав сильний характер та вирізнявся цілеспрямованістю, доводячи навіть найскладніші завдання до кінця. Юнаком зі стійкою позицією, що «Україну в жодному разі не можна втратити, що ми не маємо морального права повторювати помилок 1917 – 1921 рр.»; юнаком, що ніколи не буде стояти осторонь, саме таким, який творить нашу історію, з власним поглядом та думкою на майже будь-яку проблему» (Ігор Коляда, Володимир Грабінський, Ігор Шевченко, Юлія Кочіш).

Одночасно з навчанням у НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017 р. вступив до Національного університету імені Тараса Шевченка на кафедру військової політології. Успішно закінчивши її, 23 серпня 2020 р. прийняв присягу на вірність народу України. Наказом міністра оборони України Богдану Сагуну було присвоєно військове звання «молодшого лейтенанта» запасу.

Упродовж 2018 – 2019 рр. поглиблено вивчав англійську мову, на відмінно закінчивши Speak Up English School.

У березні 2019 р. Богдану запропонували попрацювати відеографом на одному з ютуб-каналів. Була чудова команда, такі ж молоді хлопці та дівчата. Отримував задоволення від цієї роботи.

25 лютого 2022 р. Богдан Сагун без вагань та сумнівів пішов до військкомату. «Це необхідно мені», – так відповів син Богдан Сагун своїй мамі про прийняття рішення стати на захист Батьківщини.

У військоматі оформили документи і сказали чекати на дзвінок. Богдан не став чекати і пішов в ТрО Шевченківського району м. Києва. В цей же день отримав зброю, зібрав взвод і став на захист Києва у найскладніші та найнебезпечніші дні рашистської агресії. За тиждень підрозділ перекинули під Київ на Варшавське шосе. Із побратимами будували укріплення для оборони міста. «До завдань батальйону ТрО, що стосувались служби на блок-постах по місту Києву, перевірки транспортних засобів, контролю за дотриманням комендантського часу, пошук та блокування диверсійних груп, Богдан з відповідальністю ставився. При цьому розумів, що його основна професія та хобі (відеографія) відходять і коли можна буде до них повернутися не розумів» (Андрій Сагун). «Він завжди був поруч і робив усе разом із нами на рівних. Він завжди піклувався про підлеглих, хоча був набагато молодшим» (побратим Олександр, псевдо «Крот»). «Він нагадував інтелігентного юнака-студента, героя з книжок про героїв часів боїв під Крутами у 1918 р. – стрункий, в окулярах, з правильною та багатою мовою» (побратим Петро Охотін, псевдо «Охота»).

22 квітня 2022 р. усім підрозділом вирішили їхати визволяти інші міста України від російської нечесті. «Молодшого лейтенанта Сагуна Богдана Андрійовича, що знаходиться у розпорядженні командира військової частини А7376, призначеного наказом Командувача сил Територіальної оборони Збройних сил України (по

особовому складу) від 20 квітня 2022 р. № 54 на посаду командира мінометного взводу мінометної батареї, вважати таким, що вибув до, військова частина А1155».

Так, Богдан Сагун потрапив до «110 ОБТрО» та став командиром мінометного підрозділу. Разом з побратимами та військовими ЗСУ виконували бойові завдання на передовій лінії фронту.

26 червня 2022 р., виконуючи бойове завдання у районі с. Золотарівка, під Лисичанськом, лейтенант Богдан Сагун зі своїми побратимами потрапив під ворожий обстріл забороненими касетними снарядами. Як справжній командир, що опікувався життям своїх підлеглих, в укриття він сховався останнім. Для своїх побратимів, командир мінометного взводу, лейтенант Сагун Богдан Андрійович був прикладом офіцера-командира, що «дуже цінував побратимів свого взводу і жив за принципом: «Один за всіх і всі за одного»... був сильним духом, хоробрий, мужній боєць, який міг постояти за себе і за тих, хто поруч, який брав на себе відповідальність, який був життєлюбом і був СПРАВЖНІМ Офіцером Слова і Честі» (Петро Охотін).

Отримавши тяжке поранення, о 14:30 26 червня 2022 р., Богдан як справжній спортсмен, до останнього боровся за своє життя. «19:15. «Зафіксовано зупинку кровообігу. Розпочато реанімувальні заходи у повному обсязі. Прямий масаж серця...» (3 медичної картки).

О 20:40 26 червня 2022 р. зупинилося юне серце Богдана Сагуна – Воїна, Патріота своєї Батьківщини, кращого Сина, вірного Друга, відважного Побратима.

Указом Президента України В. Зеленського № 804/2022 «Про відзначення державними нагородами України», 28 листопада 2022 р.у, лейтенанта Сагуна Богдана Андрійовича за особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі було нагороджено орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Богдан Сагун назавжди в наших серцях, у нашій пам'яті та у думках «Вільним Птахом, завжди усміхненим у Вічності, Великим Всесвітом, Величчю Душі».

Богдан Сагун – Честь, Гідність, Незламність, Справедливість, Мудрість та Надійність.

Ми завжди пам'ятатимемо Богдана Сагуна як світлого, заповзятого юнака з щирою посмішкою, справжнього друга, мужнього воїна, відданого громадянина - патріота.

Вічна пам'ять Герою!

Поховано м. Київ, Лісове кладовище, вулиця Крайня, ділянка № 79, ряд 31, місце 6.

Ігор Анатолійович Коляда, доктор історичних наук, професор кафедри методології та методики суспільних дисциплін, Український державний університет імені Михайла Драгоманова.